

Turun kaupunkitutkimusohjelma 2026–2029

Turun kaupunkitutkimusohjelma 2026–2029

Julkaisija: Turun kaupunki

Taitto: KMG Turku Oy

Kansikuva: Laidun-design Oy, Marko Kivistö

”

Turun kaupunkitutkimusohjelmassa tutkimuskohteena ovat yhteiskunnalliset ja tilalliset muutokset kaupungeissa ja kaupungin mahdollisuudet vaikuttaa muutokseen yksin tai yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

Sisällys

Tiivistelmä	4
1 Johdanto.....	5
2 Tavoitteet	7
3 Turun pormestariohjelmasta tutkimusaiheiksi	10
3.1 Kestävä talous	11
3.2 Hyvinvointi ja yhdenvertaisuus	13
3.3 Alueellinen tasavertaisuus ja segregaaation purku	15
3.4 Koulutus, osaaminen ja työllisyys.....	17
3.5 Asuminen, maankäyttö ja kestävä liikkuminen.....	18
3.6 Ilmasto- ja luontokaupunki	19
3.7 Vetovoimaisuus ja kansainvälisyys.....	20
4 Ohjelman toteuttaminen	22
4.1 Rahoitusmuodot.....	22
4.2 Yhteistyön malli	24
5 Lopuksi	28
Kirjallisuus.....	30
Lähdeviitteet	32

Tiivistelmä

Turun kaupunkitutkimusohjelma on Turun kaupungin, Turun yliopiston ja Åbo Akademin yhteinen tutkimusohjelma, jonka puitteissa tehdään tutkimusta kaupungeista ja niiden kehityksestä. Kausi 2026–2029 on järjestyksessään ohjelman viides kausi.

Turun kaupunkitutkimusohjelmassa tutkimuskohteena ovat yhteiskunnalliset ja tilalliset muutokset kaupungeissa ja kaupungin mahdollisuudet vaikuttaa muutoksiin yksin tai yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Turun kaupunkitutkimusohjelma 2026–2029 esittelee ohjelman puitteissa tehtävän tutkimuksen aihepiirit Turun pormestariohjelmaan 2025–2029 sekä Turun kaupunkistrategiaan pohjautuen jättäen kuitenkin tutkijoille ja tutkimusryhmille vapauden määritellä tutkimuskysymyksensä ja rajata tutkimuksensa sisällön tarkemmin omista akateemisista lähtökohdistaan.

Ohjelman tärkeimmät tavoitteet ovat 1) vahvistaa alueellisen elinvoiman ja hyvinvoinnin lisäämisen tietoperustaa ja asiantuntijuutta, 2) tuottaa kaupungille uutta tutkimustietoa päätöksenteon tueksi strategian ja pormestariohjelman teemojen mukaisesti ja 3) lisätä akateemisen kaupunkitutkimuksen vaikuttavuutta painottaen vuorovaikutuksellista pohdintaa tutkimustuloksien soveltamisesta ja tietämyksen hyödyntämisestä kaupunkipolitiikassa.

Turun kaupunkitutkimusohjelma järjestää tutkimushankehaun vuosittain. Ohjelma voi myös tarjota täydennysrahoitusta muiden ulkoisten rahoittajien rahoittamiin hankkeisiin tai avustaa hankkeita kaupunkiorganisaation kanssa toimimisessa. Lisäksi sen puitteissa toteutetaan pieniä täsmätutkimuksia kaupunkiorganisaation ajankohdaisiin tietotarpeisiin perustuen. Ohjelmalla voi olla muitakin ohjelman johtoryhmän erikseen määrittelemiä rahoitus- ja toimintamuotoja. Turun kaupunkitutkimusohjelma pyrkii edistämään yhtä aikaa tieteellisesti korkeatasoista ja kaupungin kannalta hyödyllistä tutkimusta.

1 Johdanto

Turun kaupunkitutkimusohjelma on Turun kaupungin, Turun yliopiston ja Åbo Akademin yhteinen tutkimusohjelma, jonka puitteissa tehdään tutkimusta kaupungeista ja niiden kehityksestä. Vuonna 2026 käynnistyy järjestyksessään jo ohjelman viides, vuoteen 2029 ulottuva kausi. Ohjelman merkittävin toimintamuoto on tutkimushankkeiden rahoittaminen vuosittaisen haun kautta.

Turun kaupunkitutkimusohjelmassa kaupunkitutkimus ymmärretään moni- ja poikkitieteellisenä tutkimuksena, jonka kohteita ovat kaupunki, kaupunkilaiset tai kaupungissa tapahtuvat ilmiöt. Kaupunki voi olla tutkimuksessa myös toimijana. Kaupunkitutkimusohjelmaan sopivat sellaiset tutkimusaiheet, jotka tuottavat Turun kaupungin kehittämisen kannalta hyödyllistä tietoa tai edistävät kaupungin kehittämistä palvelevaa ymmärrystä. Ohjelman puitteissa tehtävän tutkimuksen ei tarvitse kuitenkaan tuottaa välittömästi sovellettavia tuloksia.

Kaupunkitutkimusohjelman tutkimuskohteena ovat yhteiskunnalliset ja tilalliset muutokset kaupungeissa sekä kaupungin mahdollisuudet vaikuttaa näihin muutoksiin yksin tai yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Turun kaupunkitutkimusohjelma 2026–2029 esittelee tämän kattotemaatiikan puitteissa viidennen ohjelmakauden aihepiirit, jotka on johdettu Turun kaupungin pormestariohjelmasta ja Turun kaupunkistrategiasta. Nämä aihepiirit ovat laveita, joten tutkijoille jää vapaus tarkentaa tutkimusteemojaan sekä muotoilla täsmällisempiä tutkimuskysymyksiä ja aiheajauksia.

Kaupunkitutkimusohjelma haastaa tutkijat pohtimaan kaudella 2026–2029 erityisesti kaupungin kestävästä kasvun tekijöistä ja kaupunkilaisten hyvinvoinnin edellytyksiä. Lisäksi ohjelma kannustaa tutkimaan Turun kannalta kiinnostavia historian kehityskulkuja, kaupungin tulevaisuutta ja identiteettiä vuonna 2029 huipentuvan Turku 800 -juhlan hengessä.

Suomalaisten kaupunkien toimintaympäristöt ovat nykyään jatkuvassa muutoksessa johtuen muun muassa epävarmuuksista taloudellisessa kehityksessä ja globaalissa geopoliittisessa tilanteesta. Turku pyrkii seuraamaan ja ennakoimaan muutoksia pystyäkseen tekemään tulevaisuuttaan koskevia tietoisia valintoja.¹ Turun kaupunkitutkimusohjelman tavoitteena on vahvistaa Turun kaupungin ja sen sidosryhmien tietopohjaa kaupunkikehittämistä sekä muita kaupunkipoliittisia valintoja tehtäessä. Julkishallinnon päätöksenteolta vaaditaan nykyään yhä enemmän tietopohjaisuutta, mutta samaan aikaan vakiintuneita tiedontuotannon tapoja ja tuloksia haastetaan yhteiskunnassa yhä useammin erilaisilla vaihtoehtoisilla näkemyksillä.² Jotta luottamus akateemiseen tiedontuotantoon säilyy, tutkimustiedon tuottamisen lisäksi kaupunkitutkimusohjelmassa viestitään tutkimusprosesseista ja -tuloksista kaupunkilaisille ja päättäjille mahdollisimman laajasti, avoimesti ja keskustelevasti.

Kun kaupunkipolitiikan tärkeydestä vallitsi vielä jokin aika sitten lähes globaali konsensus, viimeisen vuosikymmenen aikana erilaiset järjestelmää haastavat poliittiset liikkeet ovat kyseenalaistaneet kaupungistumisen ja globalisaation vedoten erityisesti kehityksen katveeseen jääneiden alueiden asukkaiden kokemuksiin epäoikeudenmukaisesta kaupungistumisen hyötyjen jakautumisesta sekä globaalin pohjoisen että globaalin etelän maissa.³ Kansainvälisessä tutkimuksessa tällaisen ”tyytymättömyyden maantieteen” on todettu vaikuttavan myös monien kaupunkien ja kaupunkiseutujen sisällä, missä se on johtanut polarisoituneeseen poliittiseen ilmapiiriin ja populististen liikkeiden menestykseen.⁴ Tämä on ilmennyt lyhytjänteisyytenä ja epäjatkuvuuksina kaupunkien kehittämisessä, esimerkiksi kaupunkien vetäytymisenä ympäristön tilaan tai sosiaaliseen monimuotoisuuteen liittyvistä hankkeista ja toimenpiteistä, tai ylipäättään vaikeuksina tehdä päätöksiä yhteisiä asioita koskien.⁵

Euroopan Unionin puitteissa on kuitenkin toistaiseksi pystytty rakentamaan järjestelmällisesti kaupungistumisen hyötyjen varaan rakentavaa ja tulevaisuuteen katsovaa kaupunkipolitiikkaa, joka on osa EU:n laajempaa koheesioon ja kestävään kasvuun tähtäävää aluepolitiikkaa. EU:n kaupunkiagenda 2025 korostaa paitsi kaupunkien uutta luovaa ja vaurautta tuottavaa luonnetta, myös niiden kestävyyttä, saavutettavuutta, osallisuutta, turvallisuutta, oikeudenmukaisuutta ja terveellisyttä.⁶

Suomessa kansallisen tason kaupunkipolitiikan suuntaviivoja luo ennen kaikkea Kansallinen kaupunkistrategia 2020–2030, joka on valtioneuvoston ja kaupunkien yhdessä tuottama näkemys suomalaisten kaupunkien tulevaisuuden linjoista. Strategiassa korostuu kaupunkien elinvoima, sosiaalinen kestävyys ja ilmastoviisas kaupunkikehittäminen.⁷

Suomalaista kaupunkipolitiikkaa on kuitenkin arvosteltu epäselvästä työnjaosta kaupunkien ja valtion välillä sekä suurten kaupunkien erityisyyden puutteellisesta ymmärryksestä.⁸ Akateemista kaupunkitutkimusta tarvitaankin lisäämään paitsi suurten kaupunkien ymmärrystä niiden omista erityispiirteistä myös vahvistamaan suurten kaupunkien erityistarpeiden tunnistamista valtakunnallisella tasolla sekä tietoisuutta suurten kaupunkien merkityksestä koko Suomen hyvinvoinnille ja kestäväälle kasvuille.

Turun kaupunkitutkimusohjelman käynnistäessä viidettä kautta sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelut ovat siirtyneet kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle. Tämä on tuonut uusia rajapintoja tutkimuksen ja kehittämisen keskiöön, mutta ennen kaikkea muuttanut kaupunkien tehtävää oleellisesti. Kaupungit voivat nyt keskittyä aiempaa vahvemmin taloudellisen perustansa, innovointikyvykkyytensä ja elinvoimansa kehittämiseen. Tämä muutos nostaa myös kuntien kasvatukselliset ja koulutukselliset tehtävät sekä kaupunkiympäristön kehittämisen entistäkin keskeisempään asemaan. Kaupunkilaisten hyvinvoinnin tukemisessa ennaltaehkäisevät toimet – esimerkiksi osallisuuden edistäminen, segregaaation ehkäisy ja purkaminen, liikuntaharrastusten tukeminen ja kulttuuripalveluiden tarjonnan kehittäminen – ovat myös saaneet lisää painoarvoa. Lisäksi vuonna 2025 julkiset työvoimapalvelut (TE-palvelut) siirtyivät valtiolta kuntien vastuulle, mikä merkitsee kunnille mahdollisuutta nivoa työvoimakysymykset entistä saumattomammin osaksi elinvoimapolitiikkaansa. Turun kaupunkitutkimusohjelman kaudella 2026–2029 on tarpeellista tutkia ja arvioida muun muassa sote- ja TE-uudistuksien onnistumista ja vaikutuksia Turun seudulla.

2 Tavoitteet

Turun kaupunkitutkimusohjelma kannustaa niin tutkijoita kuin käytännön toimijoita pohtimaan hyvän kaupungin kehittämisen tavoitteita ja toteutuskeinoja monitieteisesti. Ekologisesti, sosiaalisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti kestävässä kaupunkikehittämisessä tarvitaan tutkittua tietoa ja tiedon soveltamista käytännön toiminnassa. Kaupunkien kehitystä tukevan tiedon tuottaminen edellyttää kuitenkin myös akateemista vapautta sekä uusia tieteellisiä avauksia ja rohkeita kokeiluja suosivaa toimintakulttuuria.

Turun kaupunkitutkimusohjelman 2026–2029 esittelemät tutkimusteemat pohjautuvat Turun pormestariohjelmaan ja kaupunkistrategiaan. Näin varmistetaan, että tutkimus tukee päätöksenteon valmistelua. Tietoperustaa vahvistamalla pystytään tukemaan kaupungin kehittämis toimien vaikuttavuutta ja ehkäisemään toimien kielteisiä sivuvaikutuksia. Kaupungin päätöksenteon valmistelua tukeva tutkimus voi koskea esimerkiksi kaupunkiympäristöä, kaupunkilaisia tai kaupunkiorganisaation toimintamalleja.

Turun kaupunkitutkimusohjelman 2026–2029 keskeiset tavoitteet ovat:

- 1) Vahvistaa alueellisen elinvoiman ja hyvinvoinnin lisäämisen tietoperustaa ja asiantuntijuutta.
- 2) Tuottaa kaupungille uutta tutkimustietoa päätöksenteon tueksi kaupungin strategian ja pormestariohjelman teemojen mukaisesti.
- 3) Lisätä akateemisen kaupunkitutkimuksen vaikuttavuutta perustuen erityisesti vuorovaikutteiseen pohdintaan tuloksien soveltamisesta ja tietämyksen hyödyntämisestä kaupunkipolitiikassa.

Vaikka kaupunkitutkimusohjelman teemojen puitteissa rahoitettujen hankkeiden tulee olla yhteiskunnallisesti vaikuttavia, ne ovat kuitenkin lähtökohdiltaan akateemisia. Akateemiseen tutkimukseen pohjautuva kaupunkikehittäminen on syvällisempää kuin digitalisaation myötä räjähdysmäisesti yleistynyt datapohjainen johtaminen ja kehittäminen.⁹ Akateemiseen tietoon pohjautuvassa kehittämisessä pohdinnan kohteena ovat esimerkiksi eri tiedon lajien ominaispiirteet, muun muassa niiden selitysvoima ja niihin liittyvät epävarmuudet.¹⁰

Akateeminen asiantuntemus voi esimerkiksi avata kaupungin muutoksen ajallista ulottuvuutta. Tulevaisuuteen tähtäävä tutkimus voi edistää ennakointia, kehitystrendien hahmottamista, vaihtoehtoihin kehityskulkuihin varautumista ja tulevaisuusskenaarioiden muodostamista. Akateeminen tutkimus voi tuottaa paitsi tietoa myös tutkimuksellisesti perusteltuja näkemyksiä arvoista ja normeista, jotka vaikuttavat toimintaamme ja tulevaisuuteemme.

Tutkimus voi edistää myös kaupunkikehityksen tilallisen ulottuvuuden ymmärtämystä paitsi kaupungin sisäisten muutosten osalta myös vertailevan tutkimuksen kautta muiden kaupunkien ja kaupunkiseutujen kehitykseen suhteuttaen. Turun kaupunkitutkimusohjelman rahoittamissa tutkimushankkeissa empiirinen tutkimus on perinteisesti kohdistunut Turkuun tai Turun seutuun, mutta tutkimushankkeet voivat käsitellä myös yleisemmin jotakin ilmiötä ja sen vaikutusta kaupunkien tai kaupunkiseutujen kehitykseen, mikäli tutkimuksen tuottama tieto voidaan osoittaa hyödylliseksi Turun kehittämisen kannalta. Kaupunkitutkimusohjelma kannustaa vertailevaan tutkimukseen, jossa muualla maailmassa opittua ja tutkittua suhteutetaan soveltuvin osin Turun toimintaympäristöön. Toisaalta ohjelma rohkaisee tutkijoita suhteuttamaan Turun ympäristössä tehtyä tutkimusta kansainväliseen

toimintaympäristöön ja käyttämään kaupunkitutkimusohjelmassa toteutettua tutkimusta esimerkiksi ponnahduslautana kansainvälisiin hankehakuihin.

Kaupunkitutkimusohjelma rohkaisee sekä tutkijoita että käytännön toimijoita ilmiöpohjaiseen ajatteluun, jossa kaupunkiin tai kaupunkistumiseen liittyvää ilmiötä tarkastellaan monipuolisesti useamman tieteenalan ja hallinnonalan näkökulmasta.¹¹ Tällöin erilaisiin kaupungin ilmiöihin liittyviin haasteisiin tai mahdollisuuksiin pystytään luomaan kokonaisvaltaisia ratkaisuja. Ilmiöpohjaisen ajattelun tarve liittyy myös kaupunkien ja alueiden hallinnoinnin ja kehittämiselle tyypillisinä pidettyihin ”viheliäisiin ongelmiin”, jotka muuttavat jatkuvasti muotoaan ja joiden ratkaiseminen yhden tieteenalan tai hallinnonalan näkökulmasta johtaa helposti uusiin ongelmiin toisen alan näkökulmasta.¹² Turun pormestariohjelmassa esitellään tällaisten ongelmien käsittelyä helpottamaan yhteisvaikuttavat johtoryhmät, jotka kokoavat yhteen asiantuntemusta useilta hallinnon aloilta.¹³ Yhteisvaikuttavuutta edistetään myös kaupunkitutkimusohjelman keinoin, sillä ohjelmassa kannustetaan tutkijoita kokoamaan monitieteisiä tutkimusryhmiä tarkastelemaan kaupungin ilmiötä monipuolisesti eri tulokulmilta. Monitieteisyys laajentaa kaupunkitutkimuksen kenttää tuomalla mukaan myös sellaisia aloja, joita ei ole perinteisesti liitetty kaupunkitutkimukseen.

Kaupunkitutkimusohjelma rohkaisee tutkijoita suunnittelemaan hankkeita, joissa kaupunkiorganisaatio on aktiivisena toimijana mukana. Tällöin tutkimusryhmät voivat esimerkiksi rakentaa yhteistyössä kaupungin kanssa kokeiluja, joissa erilaisia hypoteeseja tai teoreettisesti perusteltuja toimintamalleja koetellaan ja seurataan käytännön toimintaympäristöissä.

Tietoa tuotetaan paitsi kaupungin johdolle, muulle henkilöstölle, kaupunginvaltuutetuille ja kaupunkikehityksen asiantuntijoille myös kaupunkilaisille. Tutkimuksesta ja sen tuloksista viestittäessä otetaan huomioon, että tutkimuksen tuottama tieto ja ymmärrys on tyypillisesti hyödyllistä useammalle hallinnon sektorille ja toimijaryhmälle. Tavoitteena on tutkimustuloksien laaja hyödyntäminen sekä käytännön että tutkimuksen ympäristöissä. Tutkijoiden odotetaan julkaisevan paitsi vertaisarvioituja tieteellisiä artikkeleja tai monografioita, myös yleistajuisempia, asiantuntijoille tai suurelle yleisölle suunnattuja julkaisuja tutkimuksensa aiheesta. Tutkijoita kannustetaan viestimään tutkimuksestaan myös muilla tavoin. Kaupunkitutkimusohjelma tukee tutkimushankkeiden viestintää muun muassa järjestämällä erilaisia seminaareja ja keskustelutilaisuuksia, joissa tutkijat voivat kertoa tutkimuksestaan ja sen tuloksista eri sidosryhmille. Lisäksi kaikki kaupunkitutkimusohjelman rahoittamat hankkeet julkaisevat tiiviin ja yleistajuisen tutkimuskatsauksen toimintasuosituksineen ohjelman omassa julkaisusarjassa.

KUVA: VILL MEDIA OY

3 Turun pormestariohjelmasta tutkimusaiheiksi

Turun kaupungilla on kaksi ohjaavaa strategista dokumenttia. Pormestariohjelma ”Turku uudelle vuosisadalle – 800 vuotta historiaa ja tulevaisuutta, kestävää kasvua ja inhimillisiä tarinoita” on vuonna 2025 aloittaneen kaupunginvaltuuston solmima sopimus, joka määrittää valtuustokauden 2025–2029 toiminnan painopisteet. Kaupunkistrategia ”Turun kasvun tarina 2040” konkretisoi näitä painopisteitä kooten ne suuremmiksi kokonaisuuksiksi ja kurottaen ajallisesti 2040-luvulle saakka. Kaupunkistrategia myös kuvaa lyhyesti Turun nykytilan strategiaan tavoitteisiin suhteutettuna ja esittelee alustavasti mittariston, jonka avulla tavoitteiden saavuttamista voidaan mitata. Tutkijoiden toivotaan tutustuvan näihin kahteen dokumenttiin tutkimushankkeita suunnitellessaan.

Kaupunkitutkimusohjelman 2026–2029 teemoittelu perustuu pormestariohjelmaan, mutta tutkijoiden odotetaan tulkitsevan teemoja tutkimuslähtöisesti omien tieteenalojensa kysymyksenasetteluista käsin. Tutkimuslähtöisyydellä tuetaan kaupungin pitkän tähtäimen kehittämistä.

Kaupunkitutkimusohjelmassa tehtävä tutkimus kohdistuu yhteiskunnalliseen ja tilalliseen muutokseen kaupungeissa ja kaupunkien – erityisesti Turun kaupungin – mahdollisuuksiin vaikuttaa tähän muutokseen yksin tai yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Tutkijat ja tutkimusryhmät voivat rajata tutkimuksensa tarkemmin sekä omien tutkimusintressiensä että pormestariohjelmaan pohjautuvien teemojen pohjalta.

Tässä luvussa esitellään lyhyesti Turun pormestariohjelman teemat, suhteutetaan niitä kaupunkistrategiaan ja annetaan esimerkkejä niiden muuntumisesta tutkimusteemoiksi. Ohjelma ei esitä ehdotuksia mahdollisista tutkimuksellisista kysymyksenasetteluista, jotta tutkijoille jäisi vapaus rakentaa kysymyksenasetteluja omien tieteenalojensa ja asiantuntijuuksiensa lähtökohdista sekä suunnitella tieteellisesti uutta luovia avauksia.

Pormestariohjelma rakentuu seitsemän kattoteeman varaan. Nämä teemat ovat 1) kestävä talous, 2) hyvinvointi ja yhdenvertaisuus, 3) alueellisen tasavertaisuuden edistäminen ja segregaaation purkaminen, 3) koulutus, osaaminen ja työllisyys, 5) asuminen, maankäyttö ja liikkuminen, 6) ilmasto- ja luontokaupunki ja 7) vetovoima ja kansainvälisyys. Nämä teemat ovat suurelta osin toisiaan tukevia ja täydentäviä. Lisäksi mukana on läpileikkaavia teemoja, kuten kasvuhakuisuus, kestävyys, elinvoimaisuus, yhteisvaikuttava johtaminen, avoin viestintä sekä digitaalisuuden, data-analytiikan ja tekoälyn hyödyntäminen kaupunkien hallinnossa ja kehittämisessä. Pormestariohjelman sisällössä korostuu kaudella 2025–2029 kaupungin kestävä kasvu: sosiaalisesti ja alueellisesti eheä kaupunkikehitys, taloudellisen kestävyys edellytykset sekä kasvun ja planetaaristen rajojen yhteensovittaminen.

3.1 Kestävä talous

Turun taloudenpito perustuu aktiiviseen kasvu- ja työllisyyspolitiikkaan, jolla ylläpidetään ja vahvistetaan kaupungin veropohjaa. Kaupungin keskeisin tulonlähde koostuu kunta-, kiinteistö-, ja yhteisötuloveroista, joihin kaupunki pystyy vaikuttamaan kasvupolitiikallaan. Tulopohjan varmistaminen puolestaan mahdollistaa pitkäjänteiset sijoitukset tulevaisuuteen. Kasvun mahdollistamiseksi tarvitaan sekä kovia että pehmeitä investointeja. Kovat investoinnit koskevat kaupunkikehitystä, maankäyttöä, liikennettä ja liikkumista; pehmeät investoinnit puolestaan turkulaisten sujuvaa arkea ja arkea tukevia palveluita liittyen esimerkiksi sivistykseen ja koulutukseen, päiväkoteihin, liikuntapaikkoihin, työllisyyteen, kulttuuriin, kirjastoihin ja tapahtumiin.¹⁴

Turun kuntataloudessa varaudutaan valtiosuusjärjestelmän uudistukseen, johon Turun kaupunki pyrkii vaikuttamaan siten, että kasvavien kaupunkien tarpeet otettaisiin riittävästi huomioon ja niiden investointikyky taattaisiin. Suomen kuntakenttä on parhaillaan eriytymässä voimakkaasti ja samalla kuntien palvelulupausta pohditaan uudelleen myös valtakunnallisella tasolla. Tätä päämäärää tukemaan on asetettu parlamentaarinen työryhmä, jonka toiminta pohjustanee muutoksia muun muassa kuntien tehtäviin, valtiosuusjärjestelmään ja mahdollisesti myös kuntarakenteeseen.¹⁵

Sekä Suomen talouteen että globaaliin talouteen liittyy tällä hetkellä suuria epävarmuuksia muun muassa geopolittisista syistä, minkä takia talouden Turun kuntatalouden suuntaviivoja on tarkkailtava säännöllisesti. Tarvittaessa on myös pystyttävä sopeutumaan poikkeuksellisiin olosuhteisiin.

Kestävän taloudenpidon avain on muutosten jatkuva seuraaminen ja toiminnan tietopohjainen ohjaus. Tämä edistää hallinnon tehokkuutta ja resurssien tarkoituksenmukaista kohdentumista.

Kaupunkitutkimusohjelman hankkeissa kestävän talouden teemoja voivat olla mm.

- kunnallistalouden kehitys ja mahdolliset rakenteelliset uudistukset, jotka vaikuttavat kuntien tehtäväkenttään ja rahoitukseen
- kaupungin investointikyky ja sitä vahvistavat uudet rahoitusmallit
- julkis-yksityiset kumppanuudet, kumppanuussopimukset ja allianssit
- omistajaohjaus
- työllisyyden ja työvoiman saatavuuden vahvistaminen
- palveluverkon kehittyminen ja kehittäminen
- digitalisaation merkitys hallinnon ja palvelutuotannon tehostamisessa
- kaupunkitalouden historialliset murrosvaiheet
- globaalien taloushaasteiden heijastuminen paikallisella tasolla

3.2 Hyvinvointi ja yhdenvertaisuus

Kaupunkilaisten hyvinvointi koostuu fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista. Hyvinvoinnin edistäminen on siksi pormestariohjelmassa monitahoinen kokonaisuus, johon kuuluu esimerkiksi kasvatukseen ja opetukseen, kulttuuriin, vapaa-aikaan sekä muuhun kaupunkilaisten arkeen liittyviä palveluita.

Sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelujen siirryttyä kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle kuntien hyvinvointipalvelut ovat voineet siirtää toiminnan painopistettä ongelmien korjaamisesta hyvinvoinnin tukemiseen ennaltaehkäisevin toimin. Kaupungin ja hyvinvointialueen rajapinnat vaativat kuitenkin kaupungilta edelleen aktiivisuutta, jotta vältytään päällekkäisyyksiltä ja kaupunkilaisten on helppo saavuttaa tarvitsemansa palvelut.

Pormestariohjelmassa hyvinvoinnin keskeisenä osatekijänä korostuu arjen yhteisöllisyys, jota voidaan tukea paitsi erilaisilla hyvinvointi- ja kulttuuripalveluilla myös kohtaamista edistävillä kaupunkitiloilla ja yhteisöllisyyttä tukevilla arkiliikkumisen tiloilla, kuten joukkoliikenteen solmukohtien ympäristöt.

Pormestariohjelmassa erityisenä kohderyhmänä hyvinvoinnin edistämistyössä ovat lapset ja nuoret sekä lapsiperheet. Koulujen hyvinvointia edistävä tehtävä on tärkeä esimerkiksi maahanmuuttaja-taustaisten perheiden integraation kannalta. Myös lasten ja nuorten liikuntaharrastusten tukeminen korostuu pormestariohjelmassa. Näiden ryhmien tukemisella edistetään pitkällä tähtäimellä kaikkien turkulaisten aktiivista liikkumista.

Kulttuurin merkitys hyvinvointitekijänä nostetaan pormestariohjelmassa merkittävään osaan Turku 800 -juhlan hengessä. Kulttuurin edistämässä korostuu kaupunkilaisten osallisuus, ja kulttuurituotantoa kohdistetaan alueellisesti Turun keskustan ohella lähiöihin.

”

Sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelujen siirryttyä kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle kuntien hyvinvointipalvelut ovat voineet siirtää toiminnan painopistettä ongelmien korjaamisesta hyvinvoinnin tukemiseen ennaltaehkäisevin toimin.

Kaupunkitutkimusohjelman hankkeissa hyvinvoinnin ja yhdenvertaisuuden teemoja voivat olla mm.

- kunnan hyvinvointia tukevan tehtävän kehittyminen historiasta nykyaikaan
- kaupunkien ja hyvinvointialueiden rajapintojen muotoutuminen ja toimivuus
- palveluohjaus, palveluiden kohdentaminen, saavutettavuus ja oikea-aikaisuus
- kasvatuksen ja koulutuksen tulevaisuuden tarpeet
- monikielisten ja muista kulttuureista tulevien lasten, nuorten ja perheiden integraatio
- kulttuurin ja luovien alojen merkitys hyvinvoinnille
- asuinalueiden julkisten tilojen ja palveluiden merkitys yhteisöllisyydelle ja osallisuuden kokemukselle
- liikkumattomuuden syyt ja niihin puuttuminen
- rasismien ilmenemismuodot ja mahdollisuudet puuttua siihen

3.3 Alueellinen tasavertaisuus ja segregaatien purku

Turku on Suomen alueellisesti eriytynein kaupunki. Siksi kaupungilta vaaditaan tehokkaita toimia alueellisen tasavertaisuuden edistämiseksi ja segregaatien purkamiseksi. Segregaatiokehitys on malliesimerkki monitahoisesta ilmiöstä ja ”viheliäisestä ongelmasta”, jonka hallinnassa tarvitaan monialaista ja -tieteellistä yhteistyötä. Kaupunkitutkimusohjelmassa tehty tutkimus on edistänyt merkittävästi segregaatien ymmärtämistä ja vaikuttanut kaupungin alueellista tasavertaisuutta edistäviin ja segregaatien purkuun tähtääviin politiikka-toimiin, joissa Turku pyrkii toimimaan valtakunnallisena suunnannäyttäjänä. Segregaation torjumiseksi valmistellaan parhaillaan myös poikkihallinnollista kansallista segregaatio-ohjelmaa, joka perustuu valtion ja kaupunkien yhteistyöhön.¹⁶ Turussa tehtävä tutkimus voi sekä rakentaa valtakunnallisen segregaatio-ohjelman puitteissa tehtävällä työllä että tuottaa tietoa valtakunnallisen ohjelman tueksi.

Turun pormestariohjelmassa alueellista tasavertaisuutta ja segregaatien purkamista edistetään kannustamalla asukkaita yhteisöllisyyteen sekä uudenlaisten toimintakulttuurien että tilallisten ratkaisujen keinoin. Kaupunki muun muassa kehittää yhteistyötä erilaisten järjestöjen kanssa eri ikäisten kaupunkilaisten toimintamahdollisuuksien tukemiseksi. Kaupunki myös sitoutuu parantamaan kaupungin eri alueiden julkisten ja yhteisten tilojen viihtyisyyttä ja toimivuutta.

Asuinalueiden eriytymistä puretaan asuntopolitiikan, maankäytön ja kestäväan kaupunkiliikunnan kannustavan liikennejärjestelmän avulla. Palveluverkkoa kehitetään asuinalueiden erityispiirteiden ja -tarpeiden pohjalta. Lähikoulujen laatuun panostetaan tarvittaessa positiivisen erityiskohtelun keinoin, jotta kaikkien asuinalueiden koulut olisivat laadukkaita.

Kaupunkilaisten osallisuuden kokemusta edistetään sekä panostamalla kaupunkilaisten arvostamaan kohtaamiseen kaupungin palvelutarjonnassa ja hallinnossa että kannustamalla kaupunkilaisia kohtaamaan toisiaan yhteisöllisyyttä edistäen. Asunnottomuutta vähennetään määrätietoisesti ja osittain yhteistyössä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa.

”

Kaupunkitutkimusohjelmassa tehty tutkimus on edistänyt merkittävästi segregaatien ymmärtämistä ja vaikuttanut kaupungin alueellista tasavertaisuutta edistäviin ja segregaatien purkuun tähtääviin politiikkatoimiin, joissa Turku pyrkii toimimaan valtakunnallisena suunnannäyttäjänä.

Kaupunkitutkimusohjelman hankkeissa tasavertaisuuden edistämiseen ja segregaatian purkamiseen liittyviä teemoja voivat olla mm.

- asuinalueiden erilaistumisen dynamiikka sekä mahdollisuudet vähentää segregatiota ja sen vaikutuksia
- tietopohjaisuus segregaatian ehkäisemisessä ja purkamisessa
- segregaatian ehkäisy- ja purkamispolitiikan vaikuttavuuden arviointi
- koulusegregaatian mittarit ja koulusegregaatian purkaminen
- kaupungin ja hyvinvointialueiden työnjako hyvinvoinnin edistämässä
- lähiöiden kehittämisen uudet mahdollisuudet
- osallisuus ja demokratia kaupungissa
- lasten ja nuorten harrastaminen
- asukasbudjetointikokeilujen seuranta ja arviointi
- kaupunkitilojen aktivointia koskevat kokeilut ja niiden seuranta
- aktiivisen kaupunkiliikkumisen edistäminen ja sen vaikutukset

3.4 Koulutus, osaaminen ja työllisyys

Kaupungin ydintehtäviin kuuluu kaupungin elinvoimasta ja asukkaidensa hyvinvoinnista huolehtiminen. Siksi kaupunki haluaa taata kaikille kaupunkilaisille mahdollisuudet kehittyä osaajiksi, joilla on mahdollisuus tehdä merkityksellistä työtä ja voida hyvin. Tämä on keskeistä myös kaupunkilaisten kokeman osallisuuden näkökulmasta.

Lasten ja nuorten koulutuksen kehittämisessä keskeisiä tekijöitä ovat sekä ihmiset että oppimisen tilalliset puitteet. Riittävän pienellä ryhmäkoolla voidaan varmistaa, että opettajilla on aikaa kohdata oppilaat ja seurata heidän oppimistaan. Lukutaidon ja muiden perustaitojen varmistaminen on pormestariohjelman erityinen painopistealue peruskoulun kehittämisen osalta. Myös ammatillisessa ja lukiokoulutuksessa taataan riittävä lähiopetuksen määrä, jotta oppimisen laatu pystytään varmistamaan. Pormestariohjelman painottaa Turun kaksikielisyyden vaalimista koulutuksen ja osaamisen kehittämisen voimavarana varhaiskasvatuksesta yliopisto-opintoihin saakka. Turun kaupunkistrategia nostaa Turun esiin erityisesti perinteikkäänä yliopistokaupunkina korostaen kaikkien Turun korkeakoulujen merkitystä elinvoimaa pitkäjänteisesti tukevan TKI-toiminnan kannalta.

Turun pormestariohjelman pyrkii työllisyyden edistämiseen ja edistämistoimien tulosten seuraamiseen valittuihin mittareihin perustuen. Työllisyyspalvelut kytketään kiinteästi kaupungin elinvoimatyöhön ja ne ottavat huomioon sekä työnhakijoiden että työnantajien yksilölliset tarpeet. Pormestariohjelman tavoitteena on lisäksi tehdä yritystoiminnan aloittamisesta Turussa mahdollisimman sujuvaa.

Kotoutumiseen ja kielen oppimiseen tähtäävät palveluiden merkitystä korostetaan pormestariohjelmassa, koska ne edistävät maahanmuuttajien nopeaa työllistymistä. Kaupunki näyttää alueen yrityksille ja muille organisaatioille esimerkkiä monikielisen henkilöstön palkkaamisessa.

Kaupunkitutkimusohjelman hankkeissa koulutuksen, osaamisen ja työllisyyden teemoja voivat olla mm.

- varhaiskasvatuksen kehittäminen esimerkiksi kielten oppimisen näkökulmasta
- perusopetuksen kehittämistarpeet
- oppimisympäristöjen kehittämistarpeet
- kaupunkien, korkeakoulujen ja yritysten yhteistyömallien kehitys
- kaupunki verkostoineen TKI- ja elinkeinotoiminnan edistäjänä
- työllisyyspalveluiden tehokkuus ja sen kehittäminen
- yritysten toimitila- ja tonttitarpeisiin vastaaminen
- yritysklusterit kaupungissa ja alueella
- maahanmuuttajien integraatio ja työllistyminen

3.5 Asuminen, maankäyttö ja kestävä liikkuminen

Kestävällä kaupunkirakentamisella edistetään Turun kaupungin kunnanhimoisia ilmastotavoitteita, laadukasta asumista, elinympäristön viihtyisyyttä ja turkulaisten elämänlaatua. Pormestariohjelmassa kaupunkikehittämisen erityinen maantieteellinen painopistealue on sataman ja Varissuon välinen kehityskäytävä, jota kehitetään laadukkaan joukkoliikenteen käytävänä, ja jonka kehittämisen tavoitteena on etenkin alueiden välisen sosiaalisen tasapainon parantaminen. Tavoitteena on myös varmistaa Kupittaa ja Itäharjun kehittyvän koulutus- ja yrityskeskittymän toimivuus. Kaupunkikehittämisessä yhdistyvät asumisen, työpaikkojen, palveluverkon kehittämisen tavoitteet. Lisäksi otetaan huomioon matkailun tarpeet.

Erityisesti painotetaan kestävän ja sujuvan arkiliikkuksen mahdollisuuksia, jolloin edistetään myös päästöjen vähentämistä. Kaupunkiliikkuksen järjestelmällä vaikutetaan keskeisesti kaupunkitilojen viihtyisyyteen, yhteisöllisyyteen ja kaupallisten palveluiden menestymismahdollisuuksiin. Keskustan kehittämiselle laaditaan toimenpideohjelma, johon sisältyy keskustan liikennesuunnitelma.

Kestävä kaupunkirakenne sovitaa yhteen tiiviyden ja riittävän vehreyden mahdollistaen kaupungin toimivuuden, viihtyisyyden, hiilijalanjäljen minimoimisen, ilmastonmuutoksen vaikutuksiin sopeutuvuuden sekä luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen. Samalla kaupungin tavoitteena on mahdollistaa myös kehittyvä pientalotonttien tarjonta. Turku haluaa turvata lisäksi merellisyyteen sekä kulttuuriympäristöihin ja rakennusperintöön liittyvät arvot.

Kaupunkitutkimusohjelman hankkeissa asumisen, maankäytön ja kestävän liikkumisen teemoja voivat olla mm.

- kaupungistumisen dynamiikka ja vaikutukset
- kestävän kaupunkirakenteen piirteet ja kestävyys edistäminen suunnittelussa
- tiiviyden ja monimuotoisen kaupunkiluonnon yhteensovittaminen
- toimivan ja kestävän arkiliikkuksen edistäminen ja liikennejärjestelmän kehittäminen
- joukkoliikenteen solmukohtien palvelutarjonnan ja koetun laadun kehittäminen
- seudulliset ja valtakunnalliset liikenneyhteydet ja logistiikka
- kulkumuotojakauman kehitys ja siihen vaikuttaminen
- maankäytön ja liikennesuunnittelun yhteydet
- palveluiden saavutettavuus
- kaupan rakenteen muutos ja kaupunkikeskustat
- älykkäät liikennejärjestelmät
- turvalliset ja viihtyisät julkiset tilat
- vetovoimaisen asuinympäristön piirteet
- asuntopolitiikka
- asumisen kulttuurit ja asumisvalinnat
- ympäristön kulttuuriarvot
- rakennetun ympäristön historia

3.6 Ilmasto- ja luontokaupunki

Turku pyrkii edelläkävijyyteen ilmasto- ja luontokaupunkina. Turun tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2029, mikä merkitsee päästövähennysten tarvetta kaikilla sektoreilla. Pormestariohjelmassa sitoudutaan päästötavoitteiden saavuttamisen seurantaan luotettavan mittariston avulla. Turku pyrkii olemaan luontoposiitiivinen kaupunki vuoteen 2035 mennessä. Lisäksi Turku edistää vihreää siirtymää sekä omien investointiensa kautta että tarjoamalla houkuttelevan investointiympäristön muille vihreän siirtymän toimijoille.

Turku sitoutuu suojelemaan Saaristomeren ainutkertaisia luontoarvoja. Kaupunki vähentää Saaristomeren kuormitusta yhdessä alueen muiden kuntien, Varsinais-Suomen liiton ja valtion kanssa. Kaupunki myös edistää kestävästä turismista Saaristomeren alueella.

Kaupunkitutkimusohjelman hankkeissa ilmasto- ja luontoteemoja voivat olla mm.

- ilmastonmuutoksen torjuminen kaupunkikehittämisen valinnoilla
- ekologisen kompensaation soveltaminen kaupunkisuunnittelussa
- kaupungin ekosysteemit ja niiden suojelu
- ekosysteemipalvelut
- ympäristöterveys
- energiatehokas kaupunki
- kansalaisyhteiskunta, arjen käytännöt ja toimijuus ilmasto- ja luontokaupungissa
- ilmastonmuutokseen sopeutumisen keinot kaupungissa
- kestävä matkailu
- Saaristomeren ja vesistöjen suojelu
- kiertotalous kaupunkikehittämisessä
- vihreä siirtymä ja energian tuotanto kaupunkien näkökulmasta
- hallinnon instituutioiden rooli kestävyysedistämässä
- kaupungin ja yritysten yhteistyö kestävyysedistämässä

3.7 Vetovoimaisuus ja kansainvälisyys

Pormestariohjelmassa Turku sitoutuu edistämään kestäväää kasvua ja asukkaiden hyvinvointia olemalla asiakaslähtöinen ja tehokas elinkeino-elämän kumppani. Turku edistää innovaatioita ja houkuttelee investointeja yrityspalvelutoiminnalla, työllisyyspalveluilla ja TKI-toimintaa tukemalla. Tässä keskeisessä osassa on yhteistyö sekä yritysten että korkeakoulujen kanssa. Yhteistyö parantaa mahdollisuuksia myös kansainvälisen TKI-rahoituksen hankkimiseen.

Turku on kansainvälisesti arvostettu ja perinteikäs yliopistokaupunki. Kaikki Turun korkeakoulut toimivat kansainvälisesti ja houkuttelevat ulkomaisia osaajia kaupunkiin. Turku pyrkii lisäämään veto- ja pitovoimaa kansainvälisten osaajien keskuudessa kattavalla englanninkielisellä palvelutarjonnalla. Pohjoismaisten suhteiden edistämässä ja pohjoismaisessa yhteistyössä Turku hyödyntää aktiivisesti maantieteellistä asemaansa porttina länteen, kaksikielisyyttään ja ruotsinkielistä kulttuuriperintöään.

Myös kotimaiset suhteet ovat tärkeitä Turulle. Alueella keskeiset kumppanit ovat Varsinais-Suomen liitto, Turun kaupunkiseudun kuntayhtymä ja Varsinais-Suomen hyvinvointialue. Näillä kaikilla toimijoilla on yhteneviä tiedollisia intressejä sekä myös kaikkia toimijoita hyödyttävää tiedontuotantoa. Kansallisella tasolla keskeisiä kumppaneita ovat Suomen muut suuret kaupungit, jotka niin ikään tuottavat vertailuja ja keskinäistä oppimista vahvistavaa tietoa.

Turun elinvoimapolitiikassa näkyvät muun muassa ilmastotyö ja luontopositiivisuuden tavoittelu. Vihreä siirtymä tuo kaupunkiin uusia työpaikkoja ja vahvistaa Turun mainetta vastuullisena ja houkuttelevana kaupunkina.

Turun vetovoimaa vahvistaa kuluvalle pormestariohjelman kaudella Turun 800-vuotisjuhla, joka huipentuu vuonna 2029. Juhlavuosi korostaa Turun asemaa kulttuurin, koulutuksen, sivistyksen ja kestävä kehityksen edelläkävijänä. Juhlavuosi tapahtumineen lisää Turun tunnettuutta ja houkuttelevuutta sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Se vahvistaa Turun osaamista ja mainetta monipuolisena tapahtuma-kaupunkina. Juhlavuosi tarjoaa puitteet esimerkiksi turkulaista historiaa, kulttuuriperintöä ja identiteettejä koskevalle tutkimukselle. Tutkijatahoja tullaan tarvitsemaan myös juhluvuoden ja sen puitteissa toteutettujen tapahtumien sosiaalisten, kulttuuristen ja taloudellisten vaikutusten arvioinnissa.

”

Pormestariohjelmassa Turku sitoutuu edistämään kestäväää kasvua ja asukkaiden hyvinvointia olemalla asiakaslähtöinen ja tehokas elinkeino-elämän kumppani. Turku edistää innovaatioita ja houkuttelee investointeja yrityspalvelutoiminnalla, työllisyyspalveluilla ja TKI-toimintaa tukemalla. Tässä keskeisessä osassa on yhteistyö sekä yritysten että korkeakoulujen kanssa.

**Kaupunkitutkimusohjelman hankkeissa
vetovoimaisuuteen ja kansainvälisyyteen
liittyviä teemoja voivat olla mm.**

- kaupunkien kansainväliseen vetovoimaan vaikuttavat tekijät
- saavutettavuus vetovoimatekijänä
- osaamisen ja tutkimuksen suhde alueelliseen kilpailukykyyn
- ulkoisen rahoituksen hyödyntäminen kaupunkikehittämisessä ja yhteiskehittämisessä
- luovien alojen alueelliset vaikutukset
- kaupunkikulttuuri, kulttuuripolitiikka ja kaupungin kulttuurilaitokset
- monikulttuurisuus kaupunkien kehittämisessä
- kaupunkikehityksen globaalit suunnat
- kaupunkien globaalit, eurooppalaiset ja kansalliset verkostot
- kaupunkiseutuyhteistyö
- kaupunkimarkkinointi
- kaupunkitapahtumat ja tapahtumakaupungit
- kaupungin historia ja identiteetti
- ruotsin kieleen ja ruotsinkieliseen Suomeen liittyvä historia ja nykypäivä

4 Ohjelman toteuttaminen

Kaupunkitutkimusohjelma toteutuu ennen kaikkea ohjelman puitteissa rahoitettavien tutkimushankkeiden kautta. Tutkimushankkeiden odotetaan olevan sekä tieteellisesti laadukkaita että hyödyllisiä kaupungin hallinnon ja kehittämisen näkökulmasta. Kaupunkiorganisaatio ja yliopistot tekevät yhteistyötä sekä kaupunkitutkimusohjelman hallinnoinnin että sen puitteissa toteutettavien tutkimushankkeiden eri vaiheissa.

4.1 Rahoitusmuodot

Kaupunkitutkimusohjelman mukaista tutkimusyhteistyötä rahoitetaan erilaisilla rahoitusinstrumenteilla. Tärkein ohjelman toimintamuoto on vuosittaisen kilpailun kautta toteutuva yliopistolähtöisten tutkimushankkeiden rahoittaminen. Tämän lisäksi ohjelman puitteissa toteutetaan kaupunkilähtöisiä täsmätutkimuksia. Kaupunki voi myös osallistua ohjelman puitteissa ulkoisella rahoitukselle toteutettaviin suuriin ja monitoimijaisiin tutkimushankkeisiin. Ohjelma voi myös jakaa muita apurahoja ja opinnäytepalkintoja ohjelman ohjausryhmän niin päättäessä.

Ohjelman omilla tutkimushauilla tarkoitetaan Turun kaupungin ja sen yhteistyökumppanien järjestämiä tutkimusrahoituskilpailuja. Päärahoittajina ovat Turun kaupungin lisäksi Turun yliopisto ja Åbo Akademi, mutta mukana voi olla myös muita rahoittajia.

Rahoitusinstrumentit	Toteutuminen	Aikataulu
Ohjelman tutkimushaut	Yhteisrahoitus	Kerran vuodessa (syksyisin)
Täsmätutkimusten rahoittaminen	Kaupungin rahoittamana joko 100 %, yhteisrahoituksella tai kaupungin kanavoimalla ulkoisella rahoituksella	Jatkuva, kaupunkilähtöinen
Suuriin hankkeisiin osallistuminen	Kaupunki voi olla hankkeiden osarahoittaja tai osallistua muulla tavoin pääosin ulkoisella rahoituksella toteutettavaan tutkimukseen	Jatkuva, yliopistolähtöinen
Muu rahoitus	Pääsääntöisesti kaupungin rahoitus	Ohjausryhmän päätöksen mukaan

Taulukko 1: Rahoitusmuodot

Hauissa ovat mukana joko kaikki kaupunkitutkimusohjelman teemat tai tietyt hakukuulutuksessa erikseen täsmennettävät teemat. Tutkijoilta pyydetään haun yhteydessä tutkimushanke-ehdotuksia, joissa kuvataan muun muassa täsmällinen aihe, näkökulmat ja lähestymistavat sekä hankkeen rajaus. Turun kaupungin verkkosivuilla julkaistavissa hakukuulutuksissa määritellään ne tieteelliset ja käytännön vaikutavuuteen liittyvät kriteerit, joiden perusteella ehdotuksista valitaan kaupunkitutkimusohjelman rahoituksella toteutettavat hankkeet. Arviointiraadissa on edustajia yliopistoista, Turun kaupungin organisaatiosta sekä mahdollisista muista ohjelman puitteissa tehtävää tutkimusta rahoittavista organisaatioista.

Kaupunkitutkimusohjelman tutkimushauissa rahoitusta voivat hakea tutkimusryhmät, joiden johtaja tutkimusryhmineen edustaa Turun yliopistoa tai Åbo Akademiaa. Konsortioissa voi olla mukana tutkijoita myös muista kotimaisista tai ulkomaisista yliopistoista, korkeakouluista tai tutkimuslaitoksista. Turun yliopistolle tai Åbo Akademielle on kuitenkin osoitettava hankkeen budjetissa vähintään 50 % kunkin hankkeen rahoituksesta.

Hankkeilta edellytetään monitieteistä, tieteidenvälistä tai poikki-tieteellistä tutkimusotetta. Haku toteutetaan kaksivaiheisena. Toiselle kierrokselle kutsuttaville esitetään toiveita hakemuksen täsmennyksistä tai täydennyksistä ennen valintaraadin lopullisia päätöksiä.

Tutkimushaku on järjestetty perinteisesti syksyisin, mutta Turun kaupunkitutkimusohjelma pidättää oikeuden muuttaa hakuaikaa tarvittaessa.

Täsmätutkimuksilla tarkoitetaan kaupungin tarpeisiin erikseen räätälöitäviä tutkimuksia, jotka ovat tyypillisesti kooltaan pienempiä ja lyhytkestoisempia kuin hankehauissa rahoitetut hankkeet. Näissä kaupunki sopii tekijän kanssa tutkimuksen kohteista ja menetelmistä. Täsmätutkimukset liittyvät usein kaupungin ajankohtaisiin kehittämiskysymyksiin, ja niillä voidaan valaista näiden kysymysten taustoja ja tuoda uutta tietoa tukemaan kehittämisvalintoja. Täsmätutkimusten valmistelu käynnistyy tyypillisesti kaupungin aloitteesta ja tutkimusjohtajan avustuksella, mutta tutkijatkin voivat olla aloitteellisena osapuolena. Samalla konseptilla voidaan rakentaa myös räätälöityjä kursseja, joilla opiskelijat esimerkiksi suunnittelevat ratkaisuja kaupungin määrittelemiin ongelmiin tai kehityskohteisiin. Tällaiselle yhteistyölle ei ole hakuajoja, vaan yhteistyöstä voi neuvotella kaupungin kanssa jatkuvasti.

Suurilla tutkimushankkeilla tarkoitetaan laajoja, tyypillisesti useamman vuoden kestoisia hankkeita, jotka toteutuvat kaupunkiorganisaatiosta riippumattomien rahoittajien rahoittamana. Tämä rahoitus voi olla tutkimusrahoitusta tai aluekehitysrahoitusta, jos mukana on tutkimuksellisia elementtejä. Tutkimusrahoituksen suuntaaminen vuorovaikutusta käytännön toimijoiden kanssa edistävään ja viestinnällisyyttä painottavaan tutkimukseen on ollut pitkäkestoinen kehityssuunta.¹⁷

Tutkimusrahoitusta tarjoavat esimerkiksi Suomen Akatemia, Strategisen tutkimuksen neuvosto (STN), Business Finland, Euroopan Unionin puiteohjelmat (erityisesti Horizon) ja erilaiset säätiöt. Tällaista rahoitusta hakevat pääsääntöisesti tutkijat. Tutkijat voivat neuvotella hankeyhteistyöstä kaupungin kanssa jatkuvasti ilman erillistä määräaikaa. Kaupunki voi osarahoittaa tai osallistua muulla tavoin oman kehittämistoimintansa kannalta hyödyllisiin hankkeisiin tarjoten tutkimushankkeille esimerkiksi kehittämisalustan.

Kaupunkien kehittämistyötä rahoitetaan ulkoisesti EU:n puiteohjelmista ja rakennerahastoista sekä erilaisista kansallisista ohjelmista. Tällöin hakijana ovat pääsääntöisesti kaupungit, alueet tai kolmas sektori, mutta toisinaan myös yliopistot.

Kaupunkitutkimusohjelma kannustaa tutkijoita seuraamaan EU:n, STN:n ja muiden vastaavien rahoittajien rahoitushakuja ja kartoittamaan tutkijoiden ja kaupunkiorganisaation hedelmällisen yhteistyön mahdollisuuksia näissä hauissa. Kaupunkitutkimusohjelman omaa rahoitusta voi ajatella siemenrahana, jonka avulla voidaan kehittää aihioita laajempiin, kaupungin ja tutkijoiden yhteisiin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin.

Kaikessa kaupunkitutkimusohjelman puitteissa rahoitetussa ja tehdyssä tutkimuksessa noudatetaan seuraavia ehtoja: Hanketta tai osahanketta johtavan professorin (tmv.) työ katsotaan toteuttavan tahon (yliopistot jmv.) omarahoitusosuudeksi, jota ei korvata, mutta josta ei tarvitse esittää työaikalaskelmaa. Hankkeeseen palkattavien tutkijoiden kulut korvataan täysimääräisinä, todellisilla työnantajan kuluilla (30 %, ei yleiskustannusmallin kertoimien mukaisesti) laskettuna. Hankkeen rahoitettavalle osuudelle hyväksytään kiinteä 18 %:n yleiskustannuslisä. Rahoittaja hyväksyy rahoituksen käytön palkkoihin, apurahoihin ja tutkimuksen aineisto- ja matkakuluihin. Hanketyyppi on pääsääntöisesti julkinen tutkimusrahoitus (ALV 0 %). Turun kaupunki asettaa kullekin rahoitetulle hankkeelle ohjausryhmän.

Tarkemmat kysymykset koskien tutkimusrahoitusta pyydetään osoittamaan tutkimusjohtajalle hyvissä ajoin ennen määräaikoja.

4.2 Yhteistyön malli

Tiedolla johtamisen ja tietopohjaisen päätöksenteon periaatteet korostavat tutkimustiedon hyödyntämisen tarvetta kaupunkiorganisaatioissa.¹⁸ Tutkimuksen yhteiskunnallista vaikuttavuutta ei varmisteta vain tiedottamalla tuloksista, vaan myös vuorovaikuttamalla tutkimusprosessin eri vaiheissa ja avaamalla esimerkiksi tutkimuksen menetelmällisiä valintoja kohdeyleisöille.¹⁹ Tämä on sitä tärkeämpää mitä polarisointuneemmassa toimintaympäristössä toimitaan ja mitä enemmän tutkimustietoa haastetaan esimerkiksi sosiaalisessa mediassa erilaisilla vaihtoehtoisilla näkemyksillä.

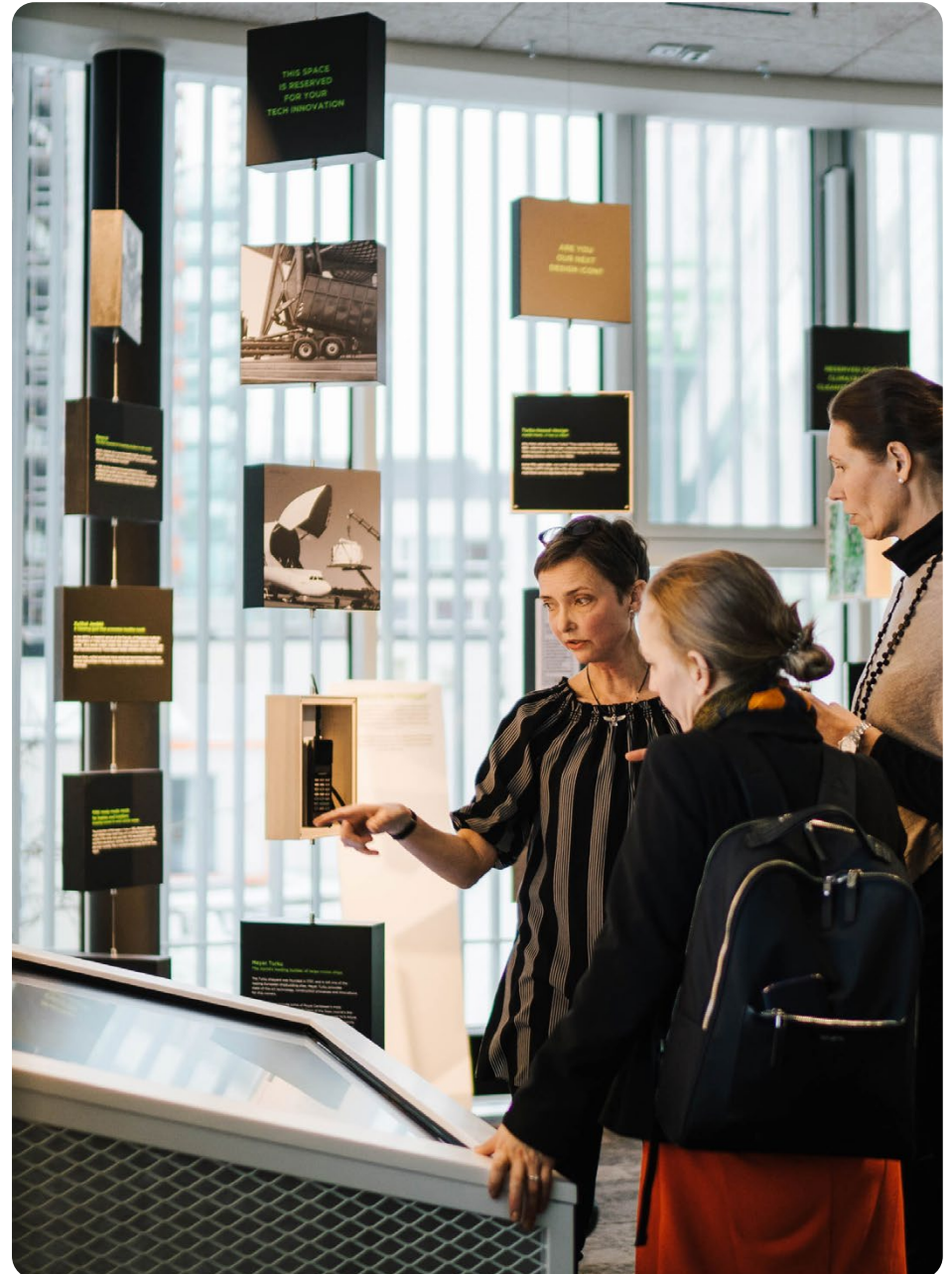
Yliopistojen ja muiden organisaatioiden välille on luotu viime vuosikymmeninä toimintamalleja, joissa kumppanit tuovat osaamistaan yhteisille areenoille ja ratkovat haasteita vuorovaikutteisesti, osallistaen, tutkimustietoa ja muuta näyttöä kriittisesti arvioiden, sekä uusia tutkimusongelmia jäsentäen.²⁰ Tähän perustuvat muun muassa yhteiskehittämisen (co-creation) ja tiedevälityksen (knowledge brokerage) toimintamallit.²¹

Yliopistot voivat toimia tällaisissa kumppanuuksissa kaupungin kehittämistoimien analyttisinä kannustajina, kriittisinä vastavoimina sekä yhteiskunnallisen keskustelun laajentajina ja syventäjinä. Tutkimustiedon soveltaminen edellyttää myös kaupunkiorganisaation taholta perehtymistä ja pohdintaa. Yhteiskehittäminen perustuu prosessin eri vaiheissa tapahtuvaan vuorovaikutukseen.

Ohjelmatason yhteistyömalli perustuu Turun kaupungin, Turun yliopiston ja Åbo Akademin väliseen sopimukseen, jossa määritellään mm. ohjelman ohjausryhmän asema ja kokoonpanon periaatteet sekä yliopistojen ja kaupungin yhteisenä resurssina toimivan tutkimusjohtajan tehtävät. Kaupunkitutkimusohjelman sisällöstä päättää ohjausryhmä. Ohjausryhmän esittelijänä ja ohjelman operatiivisena johtajana toimii Turun yliopiston ja Turun kaupungin yhdessä nimittämä kaupunkitutkimuksen tutkimusjohtaja. Tutkimusjohtaja on ohjelman tiedevälittäjä (knowledge broker), joka huolehtii valmistelijana ohjelmakokonaisuuden suunnittelusta, osallistuu tutkimushankkeiden ja ohjelman toimintojen suunnitteluun ja huolehtii kaupungin ja yliopistojen tiedon- ja muiden intressien yhteensovittamisesta ja vuorovaikutuksesta. Tutkimusjohtaja avustaa myös uusien yhteistyötahojen tunnistamisessa sekä kaupungin organisaatiossa että yliopistoissa.

Kaupunkitutkimusohjelma pyrkii lisäämään vuorovaikutusta kaupungin ja yliopistojen välillä myös rahoittamiensa tutkimushankkeiden ulkopuolella. Tämä tarkoittaa esimerkiksi taustakeskusteluja kaupungin konsernihallinnon tai toimialojen tutkimustarpeista ja eri tieteenalojen tutkimustarjonnasta mukaan lukien opinnäytetyöt.

Turun kaupunki nimeää kaikkiin rahoittamiinsa tutkimushankkeisiin ohjausryhmän (omat tutkimushaut, täsmätutkimukset) tai hankkeen jäsenen (suuret tutkimushankkeet) ja edellyttää hankkeilta vuorovaikutteista toimintatapaa. Ohjausryhmätyöskentelyn tavoitteita sen eri vaiheissa kuvataan seuraavalla sivulla 26.

KUVA: TARA JAAKKOLA

1. ALKU

Ensimmäinen kokous pidetään pian hankkeen käynnistymisen jälkeen. Kokouksessa käydään läpi hankkeen tutkimus-suunnitelma, aineistot ja aikataulut. Keskustelua käydään myös tutkimukseen liittyvistä odotuksista, ohjausryhmän roolista ja tutkimusryhmän toiveista kaupungin henkilöstöltä saatavaa tukea koskien. Vaikka esitetty suunnitelma on hyväksytty toteutettavaksi jo tutkimushankkeita valittaessa, ohjausryhmätyöskentelyssä suunnitelmaa voidaan jalostaa edelleen sekä antaa soveltajille lisätietoa odotettavissa olevien tuloksien luonteesta ja niiden mahdollisista hyödyistä. Alkukokouksessa on syytä sopia myös, milloin ensimmäinen välikokous pidetään ja kenen vastuulla sen järjestäminen on.

2. VÄLI

Välikokous tai -kokoukset pyritään ajoittamaan niin, että niihin sisältyy välitulosten raportointia ja mahdollisia keskusteluja tutkimusasetelmaan liittyvistä valinnoista tai tarkennuksista siirryttäessä tutkimusprosessin seuraavan vaiheeseen. Välituloksia voivat olla esimerkiksi kirjallisuuskatsauksen raportointi (miten ilmiötä on jäsennetty aiemmassa tutkimuksessa) tai alustava kartoitus empiirisestä kokonaisuudesta. Keskustelu valinnoista ja tarkennuksista voi koskea esimerkiksi tutkimuskysymysten tarkentumista tai resurssien kohdentamista. Välikokouksessa on syytä sopia seuraavan välikokouksen tai loppukokouksen ajankohta.

4. JATKO

Hankkeen päättyessä kaupunkia edustavien ohjausryhmän jäsenten tulee pohtia, mitä tulokset tarkoittavat Turun kehittämisen kannalta (esim. kaupungin strategiset tavoitteet, toiminnanohjaus, budjetointi ja toiminta). Ohjausryhmän puheenjohtaja tiivistää hankkeen annin, ja ohjausryhmä kytkee hankkeen tulokset osaksi pormestariohjelman toimenpiteiden seurantaa. Ohjausryhmän jäseniä kannustetaan viemään tulosten esittely sopivaan johtoryhmään tai muuhun foorumiin parhaaksi katsomallaan tavalla.

3. LOPPU

Loppukokouksessa kuullaan tutkimuksen tulokset ja tutkijoiden suositukset siitä, mitä kehittämisvalintoja tulokset mahdollistavat, suosivat tai edellyttävät. Lisäksi keskustellaan yhdessä tulosten merkityksestä käytännön kaupunkikehittämisen kannalta. Tässä yhteydessä kaupunkiorganisaation edustajien kannattaa pohtia myös abstraktimpien tutkimustulosten merkitystä ja hyödynnettävyyttä liittyen esimerkiksi mahdollisiin merkittäviin toimintaympäristön muutoksiin tai suuriin strategiaan, mahdollisesti olemassa olevia rakenteita kyseenalaistaviin valintoihin.

Tutkimusjohtaja osallistuu ohjausryhmien kokouksiin ja tukee vuoropuhelua tutkijoiden ja kaupungin edustajien välillä. Tutkimushankkeiden ohjausryhmän jäsenten tehtävä on tukea tutkimusta kaupungin tietotarpeiden näkökulmasta ja huolehtia tulosten levittämisestä kaupunkiorganisaation sisällä. Ohjausryhmän jäsenet voivat myös auttaa tutkijoita luomaan yhteyksiä kaupunkiorganisaatioon ja järjestää esimerkiksi tutkimusta edistäviä kontakteja.

Hankkeiden ohjausryhmätyöskentelyssä keskeistä on yhteinen tiedon jakaminen ensin tutkijoiden ja kaupungin edustajien välillä ja sen jälkeen kaupungin edustajien keskinäisenä pohdintana koskien tulosten merkitystä ja niiden toivottuja vaikutuksia ja vaikutuskanavia kaupungin kehittämisessä ja hallinnossa (ks. ohjausryhmätyöskentelyn vaiheet -kaavio sivulla 26). Ohjelma järjestää tutkimusten esittelemiseksi myös laajempia, enimmäkseen asiantuntijayleisöille suunnattuja tilaisuuksia ja seminaareja, joissa keskustellaan käynnissä olevista tutkimuksista, niiden tuloksista sekä tulosten merkityksestä Turun kehittämiselle. Lisäksi kaupunkitutkimusohjelma viestii tutkimuksista suoraan kaupunkilaisille niiltä osin, kun tutkimushankkeiden aiheet ovat laajempaa yleisöä kiinnostavia.

Tutkijoiden odotetaan julkaisevan tuloksia akateemisilla, vertaisarvioituilla foorumeilla, mutta myös yleistajuisesti esim. blogeissa, alioissa tai ammattilehdissä. Tutkimusohjelma tukee vastuullisen ja avoimen tieteen periaatteiden toteutumista. Jokaisen ohjelmasta rahoitusta saaneen hankkeen edellytetään julkaisevan katsaus myös ohjelman omassa Tutkimuskatsauksia-sarjassa. Tuloksia voidaan julkaista vaihtoehtoisesti laajempana ja syvällisempänä raporttina ohjelman Tutkimusraportteja-sarjassa. Molemmat ovat vapaasti ladattavia verkkojulkaisuja (turku.fi/kaupunkitutkimus), joita toimittaa tutkimusjohtaja. Tutkimustuloksia levitetään myös muita kanavia hyödyntäen.

KUVA: HANNA OKSANEN

5 Lopuksi

Turun kaupunkitutkimusohjelma saavutti viidennen ohjelmakautensa kynnyksellä viidentoista vuoden iän. Tämä tekee ohjelmasta ainutlaatuisen kotimaisessa ja kansainvälisessäkin toimintaympäristössä. Ohjelman pitkäaikainen ja järjestelmällinen kehittäminen näkyy kokemuksen kumuloitumisena, vakiintuneina käytäntöinä, tunnettuutena sekä toimijoiden välisenä yhteisymmärryksenä. Kaupunkitutkimusohjelma ei perustu pelkästään toimijoiden strategisten intressien yhteensovittamiseen, vaan myös yhteisiin arvoihin ja tavoitteisiin. Sekä kaupungille että yliopistoille on tärkeää tuoda yhteen osaavia ja oppimishaluisia ihmisiä kulttuurisen luovuuden ja keksintöjen synnyn vauhdittamiseksi sekä ihmisten elämänlaadun parantamiseksi kaupungissa ja laajemminkin yhteiskunnassa.

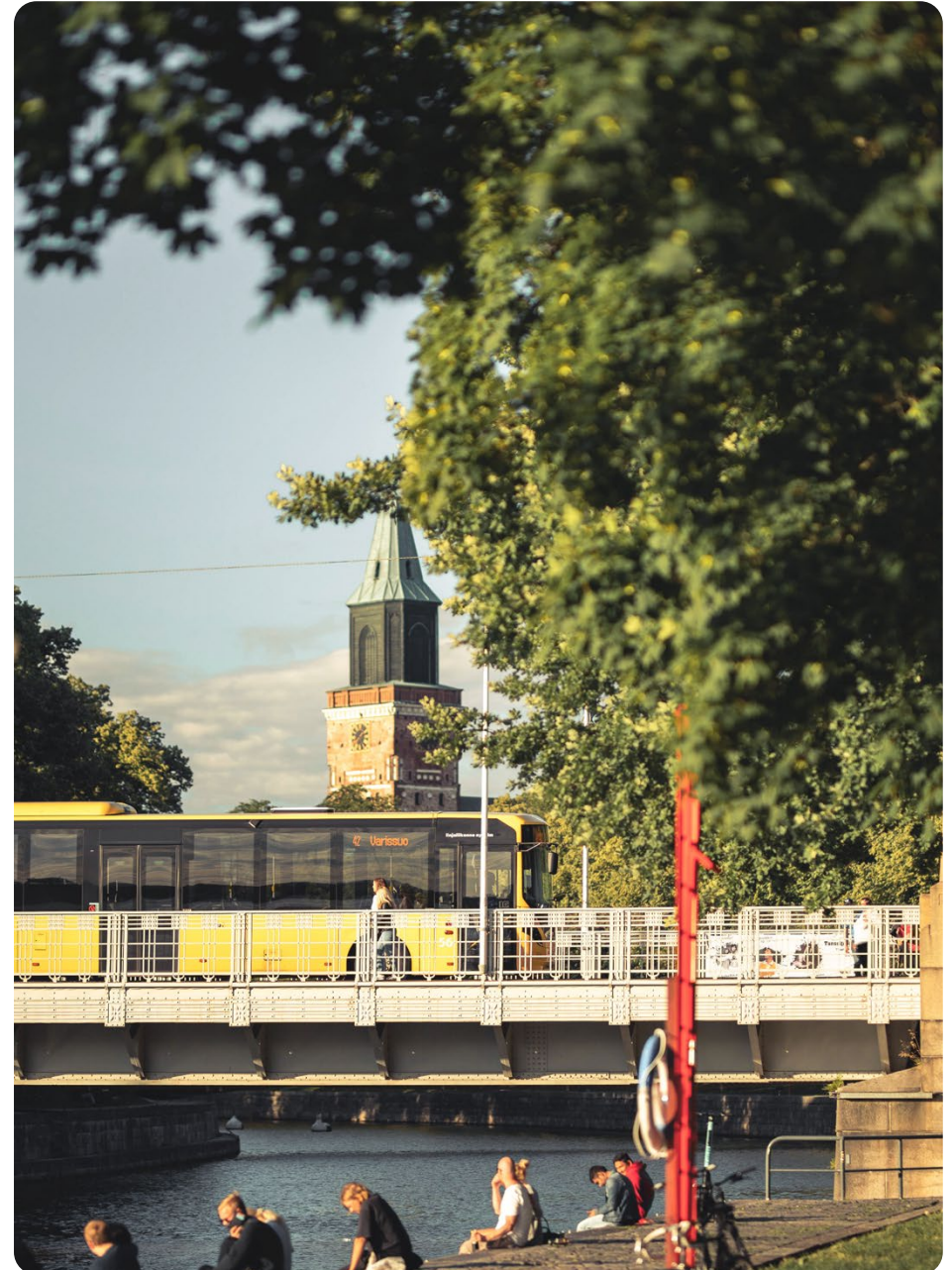
Ohjelman vaikuttavuudesta on tehty kaksi ulkoista arviointia, ensimmäinen vuonna 2018 ja toinen vuonna 2024. Molemmissa arvioinneissa todettiin Turun kaupunkitutkimusohjelman onnistuneen tehtävässään sillanrakentajana kaupungin ja yliopistojen välillä. Sillanrakennuksen mahdollistajina tunnistettiin muun muassa jatkuva vuoropuhelu ohjelma- ja hanketasolla, tutkimushankkeille määritellyt yhteistyöprosessit ja kehittämisen pitkäjänteisyys.²² Arviointien mukaan kaupunkitutkimusohjelma on tukenut tiedon luomiselle ja hyödyntämiselle suotuisan ympäristön rakentumista, ja siten vahvistanut tiedolla johtamista Turun kaupungissa.²³ Ohjelman on arvioitu edistäneen Turun päätöksenteon strategisuutta sekä vahvistaneen yhteistyötä ja vuorovaikutusta kaupungin ja yliopistojen välillä.²⁴

Ohjelma kannustaa toimijoita ilmiötason ajatteluun. Se edistää monitieteistä ja -alaista myönteisten kehityskierteiden synnyttämistä, mutta auttaa kaupunkia myös vastaamaan aikamme ”viheliäisiin ongelmiin” liittyen esimerkiksi ympäristökriiseihin, sosiaalisen epätasa-arvon kasvuun tai Suomen taloudellisiin haasteisiin. Tutkimusten temaattinen yhteys kaupungin strategioihin varmistaa niiden kiinnostavuuden käytännön näkökulmasta.²⁵ Ohjelman tulevaisuuden kannalta on keskeistä, että sen puitteissa tuotettujen tutkimusten sisällöt vastaavat eri palvelukokonaisuuksien tietotarpeeseen ja että hankkeiden monitieteisyys tukee kaupungin yhteisvaikuttavaa johtamista.

Kaupunkitutkimusohjelman ulkoisissa arvioinneissa kehittämiskohteena on mainittu erityisesti ohjelman viestintä. Kaudella 2026–2029 ohjelma viestii entistä tehokkaammin kaupunkiorganisaation ulkopuolisille tahoille tavoitellen yleisökseen poliittisia päätöksentekijöitä ja kaupunkilaisia. Viestinnällinen kattavuus on sitä olennaisempaa mitä enemmän kaupunkilaisten todellisuudet erkanevat toisistaan ja mitä polarisoituneemmaksi poliittinen ympäristö kehittyy. Suomalaisissa kaupungeissa polarisaatio on ollut vielä vähäistä, mutta pohjoismaisesakin toimintaympäristössä polarisaatiokehitykseen on varauduttava tulevaisuudessa.²⁶

Yliopistojen näkökulmasta Turun kaupunkitutkimusohjelma pyrkii tarjoamaan vakiintuneita prosesseja ja keinoja tutkimukseen perustuvan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden eli yliopiston kolmannen tehtävän toteuttamiseen. Ohjelma toimeenpanee sekä Turun yliopiston että Åbo Akademin strategiassa keskeistä tavoitetta käytännön vaikuttavuudesta alueellisten kumppanuuksien kautta.²⁷

Kaupunkitutkimusohjelman puitteissa tehtävä tutkimus tarjoaa laajan kirjon erilaisia näkökulmia yhteiskunnalliseen ja tilalliseen muutokseen. Kaupunkiorganisaatio on oppinut pitkän yhteistyökokemuksen tuloksena haastamaan tutkijoita tuottamaan päätöksentekoa palvelevaa tutkimustietoa. Tämä ei kuitenkaan merkitse pelkästään tulosten sovellettavuutta, vaan odotuksena on myös, että tutkimukset suhteuttavat Turun kehitystä suurempiin kansallisiin ja globaaleihin kehityslinjoihin lisäten kaupunkiorganisaation toimijoiden akateemista ymmärrystä kaupungeista ja niiden kehityksestä. Tulevaisuuden jatkuva ennakointi on kaupungille välttämätöntä, ja viisas reagointi edellyttää ennakkoinnin lisäksi puntaroituja näkemyksiä ja ymmärrystä yhteiskunnallisten kehityskulkujen taustoista. Kaupunkitutkimusohjelma kannustaa ja inspiroi yliopistojen tutkijoita yhteiskunnallisesti vaikuttavaan tutkimukseen ja tarjoaa kaupungille tietoa ja akateemisesti perusteltuja näkemyksiä muutoksen hallintaan.

KUVA: JONNE MATTILA

Kirjallisuus

Airaksinen, J. (2018). Dialogia ja tiivistyvää yhteistyötä: Turun kaupunkitutkimusohjelman 2014-2017 arviointi. Turun kaupunki, kaupunkitutkimusohjelma, raportti 2/2018.

Airaksinen, J. & Kyösti, A. (2024). Tiedon ja päätöksenteon rajapinnalla: Turun kaupunkitutkimusohjelman arviointi. Turku, kaupunkitutkimusohjelma, tutkimusraportteja 1/2024.

Cohen, O. (2025). What is urban populism?. Contemporary Politics, 1-18, doi.org/10.1080/13569775.2025.2551912

Dunn, H. (2024). Populism, planning, and the politics of discontent. Planning Theory & Practice, 25(5), 615-631.

EU:n kaupunkiagenda: kasvua ja vaurautta edistämässä (2025). ec.europa.eu/regional_policy/sources/communication/2025-cities-agenda/com-2025-cities-agenda_fi.pdf

Fainstein, S., & Novy, J. (2025). Right-wing populism and urban planning. Journal of Urban Affairs, 47(3), 775-798.

Fisher, G., Mayer, K., & Morris, S. (2021). From the editors – Phenomenon-based theorizing. Academy of Management Review, 46(4), 631-639.

Florida, R. (2021). Discontent and its geographies, Cambridge Journal of Regions, Economy and Society, 14 (3), 619-624, doi.org/10.1093/cjres/rsab014

Holstila, E., Kolehmainen, J. & Laasonen, V. (2019). Kaupungit kasvun luojina, teoksessa Holstila, E. & Hämäläinen, T. (toim.) Kaupunkipolitiikan uusi aika. Rakennustieto Oy, 98-113.

Kalliomäki, H., Ruoppila, S., Airaksinen, J. (2021). It takes two to tango: Examining productive interactions in urban research collaboration. Research Evaluation, 30(4), 529-539. doi.org/10.1093/reseval/rvab028

Krizek, K., Forysth, A., & Slotterback, C. S. (2009). Is there a role for evidence-based practice in urban planning and policy?. Planning Theory & Practice, 10(4), 459-478.

Kärkkäinen, T., Kuosmanen, J. & Särkkä, N. (2021). Tieteen ja päätöksenteon vuorovaikutus eilen, tänään ja huomenna. Tiedeneuvonnan kehittämishanke Sofin näkökulma. Suomalainen tiedeakatemia, Helsinki, acadsci.fi/wp-content/uploads/2024/04/Tieteen_ja_paatoksenteon_vuorovaikutus_eilen_tanaan_ja_huomenna_2021_Sofi.pdf

Lester, R.K. & Sotarauta, M. (2007). Yliopistot, innovaatio ja alueiden kilpailukyky: huomioita ja johtopäätöksiä ”Local Innovation Systems -projektista”. Teoksessa Lester, R.K. & Sotarauta, M. (toim.) Innovation, Universities, and the Competitiveness of Regions. Technology Review 214/2007 (Tekes), 31-42.

Mannevuori, M. & Virtanen, J. (2022). Vaikuttavaa viestintää. Tutkijat tiedevälittäjinä tietopohjaisessa politiikassa. Kulttuurintutkimus 39(4): 19-36.

Mauser, W., Klepper, G., Rice, M., Schmalzbauer, B.S., Hackmann, H., Leemans, R., & Moore, H. (2013). Transdisciplinary global change research: The co-creation of knowledge for sustainability. Current Opinion in Environmental Sustainability, 5, 420-431.

Rittel, H. W., & Webber, M. M. (1973). Dilemmas in a general theory of planning. Policy sciences, 4(2), 155-169.

Rodríguez-Pose, A. (2020). The rise of populism and the revenge of the places that don't matter. LSE Public Policy Review, 1(1), doi.org/10.31389/lseppr.4

Sivertsen, G. & Meijer, I. (2020). Normal versus extraordinary societal impact. How to understand, evaluate, and improve research activities in their relations to society. Research Evaluation, 29, 66-70.

Spaapen, J. & van Drooge, L. (2011). Introducing ”productive interactions” in social impact assessment. Research Evaluation, 20(3), 211-218.

Turun kasvun tarina 2040-luvulle. Kaupunkistrategia. Turun kaupunki. turku.fi/sites/default/files/document/kaupunkistrategia-final.pdf

Turun yliopiston strategia. Turun yliopisto. utu.fi/sites/default/files/public%3A//media/file/utu-strategia-2024-vaaka-tulostus-a4.pdf

Työ- ja elinkeinoministeriö (2026). ”Segregaation torjuminen-ohjelman valmisteluryhmä”. tem.fi/hanke?tunnus=TEM097:00/2025

Valtiovarainministeriö (2026). ”Parlamentaarinen työryhmä asetettu pohtimaan kuntien tulevaisuutta”, 26.2.2026. vm.fi/-/parlamentaarinen-tyoryhma-asetettu-pohtimaan-kuntien-tulevaisuutta

Von Krogh, G., Rossi-Lamastra, C., & Haefliger, S. (2012). Phenomenon-based research in management and organisation science: when is it rigorous and does it matter?. Long range planning, 45(4), 277-298.

Åbo Akademin strategia 2030, Åbo Akademi. sites.abo.fi/strategi2030/fi/abo-akademin-strategia-2030/abo-akademin-strategia-2030-strategiset-valintamme

Yhdessä vahvemmat kaupungit ja valtio kestävästä tulevaisuudesta luomassa. Kansallinen kaupunkistrategia 2020–2030 (2020). Valtiovarainministeriö, urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-311-3

Lähdeviitteet

- 1 Turun kasvun tarina 2040-luvulle. Kaupunkistrategia.
- 2 esim. Krizek et al. 2009; Mannevuori & Virtanen 2022; Fainstein & Novy 2025.
- 3 esim. Rodríguez-Pose 2020; Florida 2021.
- 4 Fainstein & Novy 2025; Cohen 2025.
- 5 Fainstein & Novy 2025; Cohen 2025.
- 6 EU:n kaupunkiagenda: kasvua ja vaurautta edistämässä.
- 7 Yhdessä vahvemmat kaupungit ja valtio kestävästä tulevaisuudesta luomassa. Kansallinen kaupunkistrategia 2020–2030.
- 8 Holstila et al. 2019.
- 9 Kärkkäinen et al. 2021, s. 30.
- 10 Kärkkäinen et al. 2021, s. 30.
- 11 Ilmiöpohjaisesta tutkimuksesta ja kehittämisestä, ks. esim. Von Krogh et al. 2012; Fisher et al. 2021.
- 12 Rittel & Webber 1973.
- 13 Turku uudelle vuosisadalle – 800 vuotta historiaa ja tulevaisuutta, kestävästä kasvua ja inhimillisiä tarinoita. Pormestariohjelma valtuustokaudelle 2025–2029. 2025, s. 25.
- 14 Turun kasvun tarina 2040-luvulle. Kaupunkistrategia. 2026.
- 15 Valtiovarainministeriö 2026.
- 16 Työ- ja elinkeinoministeriö 2026.
- 17 Mannevuori & Virtanen 2022.
- 18 Mannevuori & Virtanen 2022.
- 19 Mannevuori & Virtanen 2022; Krizek et al. 2009.
- 20 Spaapen & van Drooge 2011; Sivertsen & Meijer 2020; Kalliomäki et al. 2021.
- 21 Kärkkäinen et al. 2021 Mauser et al. 2013; Lester & Sotarauta 2007.
- 22 Airaksinen, J. 2018; Airaksinen & Kyösti 2024.
- 23 Airaksinen, J. 2018; Airaksinen & Kyösti 2024.
- 24 Airaksinen, J. 2018; Airaksinen & Kyösti 2024.
- 25 Airaksinen, J. 2018; Airaksinen & Kyösti 2024.
- 26 esim. Dunn 2024.
- 27 Turun yliopiston strategia; Åbo Akademin strategia 2030.

turku.fi/kaupunkitutkimus